

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/284/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712205929
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5712205929.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: Q. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. R., D. Q. č. XXXX/XX, proti odporcovi: EUROPROVIDUS, a. s., so sídlom Bratislava, ul. Dunajská č. 15/A, IČO: 35 962 682, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Mariánom Ďuranom, PhD., advokátom, so sídlom T., ul. R. č. X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľa: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, ul. Važecká č. 16, IČO: 42 176 778, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a o protinávru odporcu na zaplatenie 1.021,80 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 5C/85/2012-101 zo dňa 20. marca 2013, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že zmluvná podmienka Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo 9601130099 zo dňa 03. 11. 2011 uvedená v článku III. bod 3.4. v znení: „Veriteľ je pri podpise tejto Zmluvy oprávnený požadovať od Dlžníka poskytnutie preddavku na úhradu zmluvných pokút podľa tejto Zmluvy (ďalej len „Preddavok“), a to až do výšky 30 % z celkovej sumy poskytnutého úveru. V prípade, že Veriteľovi vznikne nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty Dlžníkom v zmysle tejto Zmluvy, je Veriteľ oprávnený použiť prijatý Preddavok na úhradu zmluvnej pokuty. Veriteľ je oprávnený použiť prijatý preddavok alebo jeho časť aj na úhradu ktorejkoľvek splatnej splátky, Veriteľ je povinný predložiť Dlžníkovi vyúčtovanie o použití preddavku do 14 kalendárnych dní od doručenia žiadosti Dlžníka o jeho predloženie“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Návrh navrhovateľa na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 500 eur zamietol. Navrhovateľa zaviazal k povinnosti zaplatiť odporcovi sumu 781,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 781,80 eur od 02. 11. 2012 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku nároku vzájomný návrh odporcu zamietol. O trovách konania si vymienil rozhodnúť po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že navrhovateľ uzatvoril s odporcom dňa 03. 11. 2011 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej odporca mal poskytnúť navrhovateľovi sumu 800 eur a navrhovateľ sa zaviazal vrátiť mu sumu 1.096,80 eur v 51 splátkach po 16,80 eur a jednej splátke vo výške 240 eur. Posledná splátka bola splatná 01. 11. 2012. Navrhovateľ však v skutočnosti pri podpise zmluvy obdržal len 530 eur. Suma úveru 800 eur bola znížená o preddavok na úhradu zmluvných pokút vo výške 240 eur a o prvú splátku vo výške 30 eur. Navrhovateľ zo sumy poskytnutého úveru splatil iba 75 eur. Táto uhradená suma bola odporcom rozpočítaná na prvé štyri splátky úveru po 16,80 eur a časť piatej splátky vo výške 7,80 eur. Od 09. 12. 2011 už navrhovateľ úver nesplácal a dňa 26. 04. 2012 podal na súde návrh, ktorým sa domáhal vyslovenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a priznania primeraného finančného zadost'učinenia.

Na základe záverov, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania konštatoval, že zmluva o úvere uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom je spotrebiteľskou zmluvou. Odporca ako dodávateľ pri poskytnutí úveru konal v rámci svojej obchodnej, resp. podnikateľskej činnosti a navrhovateľ pritom mal

v tomto zmluvnom vzťahu postavenie spotrebiteľa. Zmluva zároveň spĺňa pojmové znaky spotrebiteľskej zmluvy vymedzené § 52 a nasl. OZ a zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Naliehavý právny záujem navrhovateľa na určení neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, prípadne neplatnosti častí tejto zmluvy, považoval súd za daný. Navrhovateľ, ktorý má v uvedenom zmluvnom vzťahu postavenie dlžníka, potrebuje mať vyriešenú otázku aký je jeho skutočný dlh v prípade určenia hoci aj čiastočnej neplatnosti zmluvy (obdobne uznesenie NS SR sp. zn. 1 MCdo 1/2009).

Navrhovateľ napadol platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere z dôvodov, že podľa jeho názoru je v nej množstvo neprijateľných podmienok, ktoré ju v konečnom dôsledku robia ako celok neplatnou. Súd sa preto zaoberal argumentmi navrhovateľa, ktoré uvádzal ohľadom jednotlivých zmluvných podmienok, ktoré považoval za neprijateľné.

Navrhovateľ napadol výšku (spôsob výpočtu) RPMN v zmluve. Podľa neho odporca do RPMN nezarátal preddavok na zmluvnú pokutu. Tá by v tomto prípade dosiahla podľa neho hodnotu až 150 %. Navrhovateľ však nepredložil súdu výpočet RPMN, ktorý by mal byť podľa neho správny, teda v súlade so vzorcom, ktorý tvorí prílohu zákona o spotrebiteľských úveroch. Ohľadom namietanej výšky a údajného nesprávneho výpočtu RPMN konštatoval, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno. Súd zároveň uvedenú zmluvnú podmienku nepovažoval za neprijateľnú.

Pokiaľ navrhovateľ napadol niektoré ustanovenia v čl. II. Zmluvy o úvere, išlo najmä o vyhlásenie dlžníka, že súhlasí so vstupom zamestnancov veriteľa alebo ním splnomocnených osôb do svojho obydľia za účelom výberu splátok. Túto zmluvnú podmienku súd nepovažoval za neprijateľnú, keďže uvedené ustanovenie má umožniť navrhovateľovi ako spotrebiteľovi splácať úver priamo do rúk obchodného zástupcu, ktorý príde za ním domov. Miesto a čas takejto platby vždy závisí od predchádzajúcej dohody s dlžníkom.

Vyhlásenie dlžníka, že súhlasí so započítaním splátky v takom pomere ako určí veriteľ v súlade s právnymi predpismi, nie je podľa názoru súdu neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože veriteľ je pri určení spôsobu započítania splátky úveru v konečnom dôsledku vždy viazaný právnymi predpismi a nie je to ponechané na jeho svojvoľu.

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou nie je ani vyhlásenie dlžníka, že súhlasí s postúpením práv zo zmluvy na tretie osoby. Veriteľ nemôže postúpiť práva zo zmluvy svojvoľne, na postúpenie sa vyžaduje predchádzajúci súhlas dlžníka s postúpením práv, pričom tento súhlas je vyjadrený pri podpise zmluvy.

Súd nepovažoval za neprijateľnú ani zmluvnú podmienku uvedenú v čl. III bode 3.5, ktorá ustanovuje výšku zmluvnej pokuty 25 % zo sumy neuhradenej splátky, ktorú je veriteľ oprávnený požadovať v prípade omeškania dlžníka s úhradou splátok. Odporca ako veriteľ si popri tejto zmluvnej pokute neuplatňuje žiadne iné sankcie za omeškanie dlžníka so splácaním úveru a to ani úrok z omeškania. Výška zmluvnej pokuty 25 % tak neprekračuje najvyššiu prípustnú výšku sankcií za omeškanie, ktorá je ustanovená v § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou nie je ani ustanovenie v čl. III bode 3.6, ktoré ukladá dlžníkovi, aby uhradil veriteľovi všetky náklady v súvislosti s uplatňovaním pohľadávky voči dlžníkovi. K tomu uviedol, že napriek tvrdeniu navrhovateľa, uvedená zmluvná podmienka neznamena, že aj v prípade úspechu dlžníka v súdnom konaní, by mal veriteľ právo na náhradu nákladov (trov) tohto konania. Náhrada trov súdneho konania sa vždy riadi ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Navrhovateľ ako neprijateľnú napadol aj dohodu o zrážkach zo mzdy (čl. III. bod 3.13) ako zabezpečovací prostriedok poskytnutého úveru, ktorá podľa neho nie je individuálne dojednaná, ale je súčasťou formulárovej zmluvy. V tomto smere súd konštatoval, že citované ustanovenie má skôr povahu odkazu na individuálnu dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorú ma uzatvoriť popri zmluve o úvere veriteľ s dlžníkom. Odporca aj takúto samostatnú dohodu o zrážkach zo mzdy predložil súdu. Dohoda však nie je podpísaná odporcom, len navrhovateľom (dlžníkom) a nie je datovaná. Nemožno teda konštatovať, že by bola dohoda o zrážkach zo mzdy platne uzavretá. Ak však odporca používa takúto prax, t. j. že uzatvára dohody o zrážkach zo mzdy samostatne, mimo hlavnej zmluvy, takáto zmluvná podmienka je individuálne dojednaná a nie je teda neprijateľná.

Navrhovateľ považoval za neprijateľnú aj rozhodcovskú doložku upravenú v čl. V. bod 5.1 Zmluvy o úvere, ktorá podľa jeho názoru nebola individuálne dojednaná. Súd však konštatoval, že rozhodcovská doložka je síce obsiahnutá v tlačive (formulári) zmluvy o úvere, napriek tomu poskytnutie úveru nebolo viazané na súhlas dlžníka (spotrebiteľa) s touto doložkou. V texte doložky je uvedené políčko, označením ktorého môže spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy rozhodcovskú doložku vylúčiť. Navrhovateľ to však neurobil. Navrhovateľ bol zároveň pred uzatvorením zmluvy osobitným tlačivom oboznámený so základnými informáciami o rozhodcovskom konaní, čo potvrdil svojim podpisom.

Z uvedených dôvodov, keďže citované ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere nepovažoval súd za neprijateľné zmluvné podmienky, nemohol sa stotožniť s názorom navrhovateľa, že pre množstvo neprijateľných podmienok je zmluva o spotrebiteľskom úvere ako celok neplatná. Preto zamietol návrh v časti, v ktorej sa navrhovateľ domáhal určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Za neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval súd len ustanovenie v článku III. bod 3.4 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré ustanovuje oprávnenie veriteľa požadovať od dlžníka preddavok na úhradu zmluvných pokút až do výšky 30 % celkovej sumy poskytnutého úveru. Veriteľ je následne tento preddavok oprávnený použiť (podľa svojej vôle) na úhradu zmluvnej pokuty alebo neuhradenej splatnej splátky úveru.

Praktický výkon tohto oprávnenia veriteľom je však taký, že si už pri poskytnutí úveru ponechá 30 % sumy úveru ako preddavok. Dlžník teda dostane v hotovosti „na ruku“ len 70 % sumy poskytnutého úveru, pričom splatiť musí celú výšku úveru navýšenú o zmluvný úrok a poplatky. Veriteľ uvádza, že pri splnení povinností, t.j. riadnom splatení úveru dlžníka mu poskytnutý preddavok vráti. To však nemení nič na tom, že dlžník sa v skutočnosti dostáva do situácie, že po celý čas trvania úverového vzťahu môže reálne disponovať len 70% z požičaných peňažných prostriedkov a zvyškom (30 %) dlžnej sumy v podstate dlžník „úveruje“ veriteľa. Preddavok si totiž veriteľ pri podpise zmluvy stiahne, celý čas ním disponuje (dlžník ho aj medzitým ako údajnú súčasť poskytnutej sumy aj spláca) a po skončení zmluvného vzťahu ich dlžníkovi vráti. Poznamenal, že z uvedeného zmluvného ustanovenia, aj napriek tvrdeniam odporcu, explicitne nevyplýva povinnosť veriteľa vrátiť nespotrebovaný preddavok dlžníkovi.

Z uvedených dôvodov možno konštatovať, že citované zmluvné ustanovenie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Odporca ako dodávateľ nepreukázal, že by táto zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná. Súd teda určil, že táto zmluvná podmienka je v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Pokiaľ sa navrhovateľ ďalej domáhal priznania finančného zadosťučinenia v sume 500 eur, ani v návrhu na začatie konania a ani neskôr počas konania neuviedol, v čom konkrétne mala spočívať jeho ujma. Rovnako ani ničím neodôvodnil výšku požadovanej sumy. Uvádzal len všeobecné tvrdenia, že v dôsledku porušovania jeho spotrebiteľských práv znášal stav neistoty, obáv a trpel stresom. O týchto skutočnostiach však nepredložil žiadne dôkazy. Navrhovateľ v návrhu tiež tvrdil, že mal trpieť aj zasielaním upomienok s poplatkami. Na pojednávaní však zase uviedol, že mu žiadne upomienky od odporcu doručované neboli. Z uvedeného možno konštatovať, že navrhovateľ nepreukázal dostatočné dôvody na priznanie finančného zadosťučinenia.

V zmysle ust. § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. ochrane spotrebiteľa právo na primerané finančné zadosťučinenie má len osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie svojich práv. Súd návrh na určenie neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zamietol, preto nemožno povedať, že by navrhovateľ v súdnom konaní úspešne uplatnil porušenie svojich (spotrebiteľských) práv. Preto aj z uvedených dôvodov mu súd nepriznal primerané finančné zadosťučinenie a jeho návrh v tejto časti zamietol.

Následne sa súd zaoberal vzájomným návrhom odporcu. Odporca po poslednej úprave vzájomného návrhu požadoval zaviazat' navrhovateľa na zaplatenie 1.021,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 %. Táto suma tvorila pôvodnú sumu úveru ktorú mal navrhovateľ zaplatiť s navýšením o úrok a poplatky t.j. 1.096,80 eur, po odrátaní 75 eur, ktoré už odporcovi zaplatil. Navrhovateľovi však bola v skutočnosti poskytnutá len istina 560 eur, keďže odporca si ponechal preddavok vo výške 240 eur. Nebolo ho teda možné, aj na základe vyššie uvedených dôvodov, zaviazat' na úhradu celej uplatnenej sumy. Súd preto od čiastky požadovanej odporcom odrátal sumu preddavku 240 eur, na základe toho zaviazal

navrhovateľa len na zaplatenie sumy 781,80 eur. Vo zvyšku vzájomný návrh odporcu ako nedôvodný zamietol.

Omeškanie navrhovateľa so splácaním celého úveru nastalo 02. 11. 2012, keďže splatnosť poslednej splátky úveru bola 01. 11. 2012. Odporca si ako príslušenstvo pohľadávky uplatnil úrok z omeškania vo výške 9 % od 02. 11. 2012 do zaplatenia. Správna výška úroku z omeškania má však byť len 8,75 % ročne, keďže od 12. 07. 2012 je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,75 %.

Navrhovateľ žiadal, aby v prípade, že bude zviazaný na úhradu nejakej sumy odporcovi, aby mu súd povolil túto sumu splácať z dôvodu, že jeho finančná situácia je zlá. Navrhovateľ však o tejto skutočnosti nepredložil žiadne dôkazy a preto podľa názoru súdu nepreukázal dostatočné dôvody na jeho strane na povolenie splátok.

O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“).

V zákonnej lehote podali odvolanie navrhovateľ a odporca.

Navrhovateľ v podanom odvolaní odvolací súd žiadal, aby rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Bol toho názoru, že okresný súd nesprávne zistil skutkový stav a neaplikoval na vec relevantné právne normy na ochranu spotrebiteľa a aj tie, ktoré aplikoval, aplikoval nesprávne - dopustil sa tak v každej jednej otázke nesprávneho právneho posúdenia veci.

Za nepredstaviteľné považoval, aby zmluvy o úvere a obchodné podmienky obsahovali neprijateľné zmluvné podmienky. Povinnosťou členských štátov EÚ a ich orgánov je, aby naplnili cieľ čl. 6 ods. 1 Smernice a zabezpečili jej ratio legis, aby nekalé podmienky spotrebiteľov nezaväzovali, to osobitne platí, ak zmluvy obsahujú značné množstvo neprijateľných zmluvných podmienok a ich existencia nie je pre spotrebiteľa možná a účelná. V tomto prípade je povolaným orgánom štátu súd, ktorý prihladne na eurokonformný výklad európskeho spotrebiteľského práva.

Naviac výklad v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv musí byť vždy v prospech spotrebiteľa (§ 54 ods. 2 OZ).

Neprijateľnosť zmluvných podmienok a jeho dôsledky podľa čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS musí súd vyhodnotiť so zreteľom na čl. 4 ods. 1 tejto smernice, podľa ktorého: „1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.“

Pri hodnotení neprijateľnosti zmluvných podmienok v zmluve o úvere, musí súd prihladnúť najmä na okolnosť, že podmienky predformuloval profesionál - odporca, ktorý má povinnosť odbornej starostlivosti, a tiež na okolnosť, že spotrebiteľ bol vo finančnej tiesni.

Vyjadril presvedčenie, že je to predovšetkým odporca, ktorý by mal postupovať s odbornou starostlivosťou, v súlade s dobrými mravmi (§ 3 OZ) a mal by na trhu ustáliť hranicu, pokiaľ ide o čestné podmienky a ich používanie v spotrebiteľských zmluvách.

Mal za to, že odporca voči nemu postupoval bez odbornej starostlivosti a v rozpore s dobrými mravmi. Jeho spotrebiteľské práva boli porušené najmä tým, že odporca použil v zmluve početné neprijateľné zmluvné podmienky. Domnieva sa, že ide najmenej o tieto neprijateľné zmluvné podmienky: a/ tzv. „rozhodcovská zmluva“ = rozhodcovská doložka, b/ dohoda o zrážkach, c/ ročná úroková sadzba (bod 1.1 bod 1.2), d) preddavok na zmluvnú pokutu vo výške 30 % zo sumy poskytnutého úveru, e) zmluvná pokuta vo výške 25 % zo sumy neuhradenej splátky.

Tzv. „rozhodcovská zmluva“, v jeho ponímaní však rozhodcovská doložka, bráni uplatniť vec na štátnom súde, ak dodávateľ skôr podá žalobu na rozhodcovskom súde, a tým núti spotrebiteľa riešiť v tomto

prípade vec iba v rozhodcovskom konaní (§ 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka „Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré...r/ vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní“). Navrhovateľ je tak vystavený rozhodcovskému súdu, ktorý je pre neho netransparentný a tým, že ho má predtlačení odporca v tzv. „rozhodcovskej zmluve“, tak vyvoláva pochybnosti o jeho objektívnosti. Napriek snahe odporcu, ktorého cieľom je budiť dojem, že ide o rozhodcovskú zmluvu možno konštatovať, že z jeho strany ide len o technické oddelenie listín (zmluvy o úvere a tzv. „rozhodcovskej zmluvy“). Navrhovateľ nemal reálnu a skutočnú možnosť ovplyvniť obsah ani rokovať o tzv. rozhodcovskej zmluve. Zjavne ide len o snahu odporcu navodiť dojem, že ide o individuálne dojednanie v snahe zmiasť tak súd. Dal súdu do pozornosti, že tento právny úkon v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako riadne dojednanú rozhodcovskú zmluvu z dôvodov vyššie uvedených.

Považoval za neprijateľné zrážky zo mzdy, zvlášť za plnenia z nekalých podmienok, ktoré citlivo zasiahnu do sociálnej sféry spotrebiteľa a jeho rodiny a preto sú akceptovateľné iba zrážky zo mzdy v exekúcii, pri ktorej súd dohľadne v rámci princípu ochrany povinného na ich primeranosť.

V zmluve odporca požaduje aj úhradu poplatku, ktorý je uvedený v zmluve v bode 1.2 zmluvy sumou, ktorá po prepočte predstavuje 27 % hodnoty úveru. Poplatok je stanovený paušálne bez ohľadu na výšku úveru, výšku splátok a pod.. Navrhovateľ sa zo samotnej zmluvy nedozvedel za čo tento poplatok platí, čiže absenteje určitost' predmetu tohto plnenia.

Vychádzajúc z údajov zo stránky Národnej banky Slovenska, základná úroková sadzba pre banky v čase uzatvorenia zmluvy s navrhovateľom bola 6,76 %, to znamená, že úrok, ktorý bol stanovený zmluvou viac ako trojnásobne prevyšuje túto sadzbu. V tomto smere poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 9. novembra 2010 č. k. 17Co/313/2010-99, ktorý judikuje, že ak si odporca uplatňoval úroky najmenej vo výške 24 % ročne, teda takmer trojnásobne ako banky pri úveroch pre fyzické osoby v rovnakom období, potom úroky podstatne prevyšovali obvyklé úroky požadované bankami, a sú preto v rozpore s dobrými mravmi. Súd neuznal argumenty nebankového subjektu, že úroková miera zodpovedá miere rizika pri poskytnutí spotrebiteľského úveru bez akéhokoľvek zaistenia.

Pri posúdení úroku je podstatné, že súd sa dopustil nesprávneho posúdenia veci, pokiaľ ide o náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje vôbec zákonom vyžadovaný správny údaj o ročnej úrokovej sadzby, o percentuálnej miere nákladov (RPMN), a preto podľa neho poskytnutý úver podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. je bezúročný a bez poplatkov. Inak povedané veriteľovi by mal vrátiť iba istinu a nič viac, žiadne úroky, žiadne poplatky, tým, že veriteľ porušil zákon. V danom prípade súd obhajoval úroky, ktoré ex lege odporcovi od počiatku nepatria. Aj v tejto časti považoval rozhodnutie súdu za nesprávne a nezákonné.

Jediný nárok, ktorý by odporcovi prislúchal sú zákonné úroky z omeškania.

Súd určil, že zmluvná podmienka Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo 9601130099 zo dňa 03. 11. 2011 uvedená v článku III. Bod 3.4. je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V tomto smere trval na tom, že mu ako spotrebiteľovi vznikla ujma a tu treba brať do úvahy aj povahu primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré má na jednej strane pokryť ujmu a na strane druhej byť aj majetkovou sankciou pre škodcu práv spotrebiteľa. Do pozornosti súdu dal rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. marca 2008 sp. zn. 6 Obo 302/2006, v ktorom Najvyšší súd SR vymedzil aj kritéria pre posúdenie finančného zadosťučinenia, a vyslovil, že pri posudzovaní je treba prihliadať na všetky okolnosti veci, najmä na to, že ide o vyrovnanie ujmy postihnutého a že ide o určitú sankciu postihujúcu toho, kto závadne konal. Možnými hľadiskami sú napríklad intenzita a dĺžka trvania závadného konania, dosah tohto konania, okruh subjektov, ktorých mohlo toto konanie žalovaného zasiahnuť apod. Na základe uvedeného bol presvedčený, že v danej veci boli splnené všetky podmienky pre priznanie daného nároku (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.).

Čo sa týka povolenia splátok, okresný súd ich zamietol. V tomto smere navrhovateľ trval na tom, že suma 781,80 eur spolu s úrokom, ktorú má zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku je pre neho priveľa. Jeho čistý príjem je 400 eur mesačne a má aj ďalšie záväzky. Žiadal preto, aby mu odvolací súd stanovil splátky na 20 eur mesačne, veď dlží 465 eur a týmito splátkami nebude takáto pohľadávka odporcu dotknutá a istotne to neohrozí ani jeho ekonomické fungovanie, a jemu to existenčne pomôže.

Súd rozsudkom porušil aj európske právo - smernicu 98/7/ES, resp. smernicu 2008/48 o spotrebiteľských úveroch a rozhodol v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ, ktorá sa k tejto smernici viaže.

Odporca v podanom odvolaní žiadal, aby odvolací súd v ním napadnutých výrokoch rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Bol toho názoru, že rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Uvádza, že zmluvná podmienka, ktorú súd vyhlásil za neprijateľnú nijakým spôsobom nezakladá nerovnováhu vo vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom. V zmysle uvedenej zmluvnej podmienky je odporca ako veriteľ oprávnený od dlžníka požadovať poskytnutie preddavku na úhradu prípadnej zmluvnej pokuty. Touto a ani inou zmluvnou podmienkou uvedenou v zmluve nie je nijakým spôsobom dlžník nútený tento preddavok zároveň uhradiť. V prípade nezaplatenia preddavku na zmluvnú pokutu dodávateľ nijakým spôsobom nevynucuje jeho zaplatenie. Na možnosť žiadania zaplatenia preddavku je vopred dlžník upozornený aj pred podpisom zmluvy, pričom má možnosť si tieto ustanovenia aj prečítať.

V prípade nezaplatenia požadovaného poplatku a následného porušenia zmluvnej povinnosti by boli teda dlžníkovi účtované zmluvné pokuty v súlade s ustanoveniami zmluvy, ktoré by boli následne vymáhané ako samostatná pohľadávka sankčnej povahy.

Okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol v skrátenej forme, že veriteľ je oprávnený preddavok použiť (podľa svojej vôle) na úhradu zmluvnej pokuty alebo neuhradenej splátky úveru. V tomto smere poukázal na skutočnosť, že v prípade započítania predmetného preddavku na zmluvnú pokutu ide o plnenie na sankciu, ktorej súlad so zákonom, resp. jeho vykonávacími predpismi súd vo svojom rozhodnutí uznal. Využitie možnosti započítania preddavku na ktorúkoľvek splátku úveru namiesto na plnenie zo zmluvnej pokuty by bolo právnym úkonom, ktorý by bol smerovaný v prospech spotrebiteľa, a teda prípadná úhrada jednotlivých splátok by bola pokrytá z tohto preddavku. Ani jedna z týchto možností teda nevyvoláva značnú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pre ktorú by mala byť táto zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú.

Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Z vykonaného dokazovania nijakým spôsobom nevyplýva taký praktický spôsob výkonu tejto zmluvnej podmienky ako uvádza súd vo svojom odôvodnení. Názor súdu, že predmetné oprávnenie z tejto zmluvnej podmienky veriteľ prakticky vykonáva súdom opísaným spôsobom, nie je podložený relevantnými skutkovými zisteniami. Tvrdenie navrhovateľa, že preddavok na zmluvnú pokutu mu bol ihneď odpočítaný, nebolo v konaní podložené žiadnymi relevantnými dôkazmi, len samotnou výpoveďou navrhovateľa, ktorý mal podľa názoru odporcu v tomto konaní úmysel zbaviť sa úrokov a poplatkov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a získať primerané zadostučinenie, ktoré mu nepatrí.

Súd sa teda nevysporiadal so skutkovými okolnosťami výkonu práv z doložky, ktorú považuje za neprijateľnú, pričom tvrdenia navrhovateľa považuje za smerodajné a berie ich za „praktický výkon tohto oprávnenia“. Súd sa taktiež nevysporiadal s tvrdeniami odporcu, a to najmä so skutočnosťou, že preddavok na zmluvnú pokutu, resp. jeho nespotrebovaný zvyšok (v prípade, že bola v zmysle zmluvného ustanovenia porušená povinnosť platiť riadne a včas o viac ako 7 dní), je aj v skutočnosti riadne vracaný klientom odporcu po skončení zmluvného vzťahu splatením, resp. prípadne na základe ich pokynu použitý na splatenie predpísaných splátok.

Odôvodnenie, že táto informácia o vrátení preddavku na zmluvnú pokutu nie je explicitne vyjadrená v zmluve, neznamená, že by tým bola porušená akákoľvek právna povinnosť alebo narušená rovnováha v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Použitím logického postupu vyplývajúceho z akcesorickej povahy sankcií, a teda, že bez porušenia právnej povinnosti v súkromnoprávnom záväzkovom vzťahu nenastane následok v podobe sankcie vyjadrenej vo forme zmluvnej pokuty, je možné dospieť k záveru zrozumiteľnému pre každého spotrebiteľa - v prípade riadneho splácania nebudú uplatnené žiadne pokuty, a teda preddavok, ktorý nebude použitý na tento účel, sa riadne vráti tomu, kto ho poskytol.

Mal za to, že v zmluve, vzhľadom na jej rozsah, nemusia byť vyjadrené všetky zmluvné a zákonné dojednania, povinnosti vyplývajúce bez ďalšieho aj zo zákona a právne zásady explicitne. Najjasnejším

príkladom sú nominálne záväzky uvedené v Občianskom alebo Obchodnom zákonníku, či Zákonníku práce, pri ktorých platí, že zmluvný vzťah spĺňajúci essentialia negotii pri naplnení všetkých formálnych a materiálnych znakov a causy sa v častiach, ktoré nie sú dohodnuté v samotnej zmluve spravuje zákonnými ustanoveniami, pričom tieto ak to zákon výslovne nevyžaduje, nemusia byť v zmluve uvedené. Takýmto zákonom je teda aj zákon o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z., a teda mal za to, že všeobecné právne princípy súkromného práva nemusia byť tak ako iné zákonné normy vyjadrené v samotnom texte zmluvy expressis verbis. Zmluva nemusí upravovať všetky práva a povinnosti, ktoré vyplývajú z právneho vzťahu a v prípade absencie takýchto ustanovení sa na neupravené práva a povinnosti použijú príslušné ustanovenia zákona. In concreto je preto nadbytočné upravovať povinnosť vrátiť plnenie, ktoré je bolo prijaté bez právneho základu (dôvodu) alebo ktorého právny základ (dôvod) odpadol, nakoľko vydanie takéhoto plnenia upravuje priamo zákonná norma.

Vzhľadom na vyššie uvedené bol toho názoru, že súd nesprávne právne zhodnotil zmluvnú podmienku uvedenú v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úveru, ako aj samotné poskytnutie preddavku na zmluvnú pokutu. Taktiež súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým záverom o praktickom využívaní oprávnenia veriteľa žiadať od dlžníka poskytnutie preddavku na zmluvnú pokutu a nevysporiadal sa s tvrdeniami odporcu týkajúcimi sa skutočného skutkového stavu, ktorý je v rozpore s tvrdeniami navrhovateľa. Na základe týchto skutočností súd nesprávne vyhodnotil zmluvnú podmienku uvedenú v čl. III bod. 3.5. zmluvy ako neprijateľnú z dôvodu nerovnováhy v právach a povinnostiach a z tohto dôvodu zároveň zamietol protinávrh odporcu v časti 240 eur spolu s prislúchajúcim úrokom z omeškania.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne vyjadril.

Mal za to, že súd aplikoval pravidlá ochrany spotrebiteľa v potrebnej miere a až na výroky, voči ktorému podal on - odporca odvolanie zo dňa 25. 03. 2013 správne právne posúdil posudzovanú zmluvu ako aj jednotlivé zmluvné podmienky.

Hodnotenia navrhovateľa o postupe odporcu voči nemu v rozpore s dobrými mravmi považoval za osočujúce. Odporca k jednotlivým podmienkam, ktorých neprijateľnosť navrhovateľ namieta zostáva pri právnej argumentácii poskytnutej v konaní pred súdom prvého stupňa. K jednotlivým bodom z odvolania navrhovateľa uviedol:

Ad a/ Rozhodcovská doložka - Rozhodcovská doložka obsiahnutá v čl. V Zmluvy o SÚ obsahuje právo spotrebiteľa, t. j. navrhovateľ môže kedykoľvek podať v spore týkajúcom sa Zmluvy o SÚ žalobu na vecne a miestne príslušný všeobecný súd. V § 53 ods. 4 písm. r/ Občiansky zákonník uvádza, že neprijateľná zmluvná podmienka je taká, ktorá: „vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.“

V rámci dojednanej rozhodcovskej doložky nie je navrhovateľ ako spotrebiteľ nútený riešiť spor len v rámci rozhodcovského súdu.

Poukázal aj na dostatočnú informovanosť a aktívne upozornenie navrhovateľa na uvedenú rozhodcovskú doložku v čase pred uzavretím zmluvy, o čom svedčí aj dokument Základné informácie o rozhodcovskom konaní, ktoré si navrhovateľ prečítal a na znak porozumenia podpísal dňa 03. 11. 2011. O tom, že navrhovateľ v postavení spotrebiteľa bol výslovne informovaný a dostatočne poučený o možnosti výberu rozhodcovského súdu, možnostiach účasti na rozhodcovskom konaní ako aj upozornený na aktívny úkon, ktorým by mohol odmietnuť rozhodcovské konanie, vzhľadom na vyššie uvedené, niet pochýb. To, že vzhľadom na všetky informácie, ktoré mu boli priamo podané a vysvetlené, a ktoré ho samy o sebe upozornili na rozhodcovskú doložku v zmluve, ako aj skutočnosť, že bol o rozhodcovskej doložke jasne informovaný a nevyužil možnosť vylúčiť rozhodcovský súd z rozhodovania, teda s ňou súhlasil, potvrdzuje individuálne dojednanie takejto doložky. Preto je zjavné, že rozhodcovská doložka bola individuálne dojednaná, v súlade s ustanovením § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, z čoho vyplýva, že nemôže ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Samotný fakt, že súhlas s ňou bol predformulovaný a navrhovateľ nevykonal úkon vylučujúci rozhodcovskú doložku vzhľadom na skutkový stav, jeho informovanosť a okolnosti uzatvárania zmluvy, jednoznačne zakladajú jeho vôľu byť touto rozhodcovskou doložkou viazaný. Právo na súdnu ochranu ako spotrebiteľovi mu teda nebolo odopreté.

Tvrdenia navrhovateľa o nemožnosti reálne ovplyvniť obsah rozhodcovskej doložky a absenciu rokovania z jeho strany vyznieva vzhľadom na vyššie uvedené absurdne. Rokovanie o obsahu rozhodcovskej doložky s navrhovateľom vyznieva prinajmenšom iluzórne. Predpoklad žiadosti navrhovateľa navrhnutia iného rozhodcovského súdu alebo inej zmeny obsahu doložky je mizivý. Navrhovateľ mal možnosť doložku odmietnuť, čo zo svojej vôle neurobil, alebo ju ponechať v platnosti. Okrem uvedeného je súčasťou rozhodcovskej doložky aj ustanovenie, ktoré zakladá právo navrhovateľa odstúpiť od dojednanej rozhodcovskej doložky bez udania dôvodu v lehote 30 dní odo dňa jej uzatvorenia: „V prípade prijatia návrhu rozhodcovskej zmluvy má Dlžník právo písomne odstúpiť od rozhodcovskej doložky do 30 dní od uzatvorenia tejto Zmluvy tak, že zašle odstúpenie na adresu Veriteľa uvedenú v bode 5.3 tejto Zmluvy“. V tomto prípade teda neobstoja argumenty, že navrhovateľ nemohol znenie zmluvy ovplyvniť a mohol zmluvu ako celok aj s rozhodcovskou doložkou len prijať alebo odmietnuť. Navrhovateľ mal od začiatku dispozíciu nad uzatvorením rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky) a ešte aj možnosť „opravy“ svojho rozhodnutia v podobe práva odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy.

Ad b/ Dohoda o zrážkach zo mzdy - V reakcii na uvedené v odvolaní sa odporca nestotožnil s tvrdeniami navrhovateľa. Poukázal na skutočnosť, že predmetná zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a neprijateľnosť výkonu dohody o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľských veciach považoval za fikciu a nesprávny právny názor navrhovateľa. Zotrval na právnom názore, že uvedený súhlas, resp. dohodu na zrážanie zo mzdy, je možné uviesť takisto do textu zmluvy, pričom nie je potrebné podpisovať samostatnú dohodu. Avšak vzhľadom na možnosť rozdielnych názorov subjektov dotknutých zrážkami zo mzdy odporca z procesnej opatrnosti a s ohľadom na jeho vôľu postupovať voči všetkým účastníkom čo najkorektnejšie, uzavrel Dohodu o zrážkach zo mzdy s navrhovateľom zároveň v individuálne dojednanej a podpísanej listinnej forme, pričom s jej uzavretím navrhovateľ pri jej podpise výslovne súhlasil. Uzavretím dohody o zrážkach zo mzdy nie je podmienené poskytnutie spotrebiteľského úveru. Odhliadnuc od uvedeného, uzatvorenie takejto dohody nie je v rozpore s predpismi na ochranu spotrebiteľa, pričom úprava tohto inštitútu je zakotvená priamo v § 551 Občianskeho zákonníka.

Tvrdenia navrhovateľa o úmyselnom uvedení súdu do omylu v právnom posúdení veci sú absolútne klamlivé a zavádzajúce, nakoľko navrhovateľ si musí byť vedomý, že pri podpise zmluvy vlastnoručne podpísal dve vyhotovenia tejto dohody. Poukázal na skutočnosť, že súd prvého stupňa v tejto otázke na základe riadne zisteného skutkového stavu vec posúdil správne .

Ad c/ Ročná úroková sadzba - Odporca v plnej miere zotrval na správnosti výpočtu RPMN obsiahnutej v zmluve ako aj poplatku, ktorý spolu so zmluvným úrokom dojednaným vo výške 15 % ročne tvorí celkovú cenu úveru. Súd prvého stupňa postupoval správne, keď k úroku priznal aj odmenu za jeho poskytnutie. Navrhovateľove tvrdenia o úrokoch vo výške 27 % vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Zmluvou o úvere rozumieme zmluvný typ ustálený podľa ustanovení § 474 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka. Vzhľadom na skutočnosť, že úverové zmluvy nie sú uzatvárané len medzi podnikateľskými subjektmi, ale veľké množstvo spadá vzhľadom na charakteristiku subjektov ako dodávateľa poskytujúceho úvery v rámci svojej podnikateľskej činnosti a dlžníka, ktorý je fyzickou osobou s postavením spotrebiteľa, do kategórie spotrebiteľských vzťahov, na ustanovenia týchto vzťahov zákonodarca prihliadal pri svojej normotvorbe, a to najmä s ohľadom na potrebu zákonnej ochrany spotrebiteľa. Za týmto účelom bol prijatý zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov platný a účinný v čase uzavretia predmetnej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 9601130099 zo dňa 03. 11. 2011. Poukázal na to, že práve uvedený zákon č. 129/2010 Z. z. preberá úlohu ochrany spotrebiteľa v zložitých úverových vzťahoch finančného práva.

V zmysle § 2 písm. i/ „ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.“

V zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať „ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.“

Zákon teda jednoznačne predpokladá, že poskytovateľovi spotrebiteľského úveru bude spolu s istinou úveru vrátený aj úrok, ako odmena, a náklady spojené s poskytnutím tohto úveru. Rovnako zákon vznik celkových nákladov s poskytovaním spotrebiteľských úverov predpokladá a ošetruje právnou úpravou spôsob ich výpočtu, ktorý sa nachádza v prílohe 2 citovaného zákona vo forme vzorca na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov teda zahŕňa celkové náklady veriteľa s poskytovaním úverov vrátane úroku a poplatkov, pričom jej výška sa odvíja od rôznych premenných ako sú výška poskytovaného úveru, počet splátok, priebeh splácania a ďalšie.

Informačná povinnosť je splnená taktiež uvedením celkových nákladov spotrebiteľa, poskytnutím informácií o výpočte RPMN, výške RPMN pre daný úver ako aj priemernej výške RPMN pre daný typ úveru v samotnej zmluve, ako aj vo Formulári o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré boli súčasťou protinávru a ktoré navrhovateľ vlastnoručne podpísal. Mal za to, že cena plnenia už jasnejšie a zrozumiteľnejšie vyjadrená byť nemohla.

Mal za to, že sa nemožno stotožniť so závermi navrhovateľa o tom, že poplatok za poskytnutie a správu úveru predstavuje zmluvný úrok za poskytnutie úveru vo výške 27 % presahujúci trojnásobne priemernú úrokovú mieru NBS v čase uzavretia zmluvy, čím zakladá rozpor s dobrými mravmi. Takýto právny názor navrhovateľa je nesprávny a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Poukázal na to, že úhrada nákladov spojených s poskytnutím spotrebiteľského úveru je predpokladaná hypotézou právnej normy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti plnenie, ktorého úhrada je predpokladaná a garantovaná platnou zákonnou normou, sama o sebe nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Rozpor s dobrými mravmi by mohol byť daný len v prípade, ak by takéto plnenie prekračovalo základné morálne pravidlá.

Navrhovateľ teda nesprávne poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne z 9.

novembra 2010, pretože mylne považuje celkové navýšenie tvorené úrokom a poplatkom za zmluvný úrok, pričom práve Zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne predpokladá aj úhradu celkových nákladov, ktoré spočívajú v nákladoch veriteľa vypočítaných zákonom stanoveným spôsobom v zákonom stanovenej výške a prináležia veriteľovi ako súčasť zmluvného navýšenia, teda dojednania o celkovej cene úveru.

Poukázal na skutočnosť, že dojednanie o cene úveru nemôže byť v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka považované za neprijateľnú podmienku, ktorú by zákon sankcionoval absolútnou neplatnosťou.

Navrhovateľ odôvodňuje svoje závery o nesprávnom právnom posúdení súdu rozsudkom Krajského súdu v Prešove 3 Co 3/2011, v tomto smere poukázal na skutočnosť, že ide o prípad, ktorý nie je skutkovo podobný.

Tvrdenia navrhovateľa o tom, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje vôbec zákonom vyžadovaný správny údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), a preto je úver podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. bezúročný a bez poplatkov považoval za účelové a jednoznačne klamlivé tvrdenie odporujúce reálnemu skutkovému stavu, ktoré možné jednoducho priama facie vyvrátiť nahliadnutím do čl. I bodu 1.6 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 9601130099 zo dňa 03. 11. 2011. ako aj do Štandardných európskych informácií o spotrebiteľskom úvere oddiel 3) z toho istého dňa.

Vo veci údajného nevykonania dokazovania v otázke správnosti výpočtu súdom prvého stupňa a zvalenia nesprávneho postupu súdu prvého stupňa na navrhovateľa z dôvodu neunesenia dôkazného bremena považoval tieto tvrdenia opätovne za navrhovateľovo nesprávne právne posúdenie.

Ad d/ Zmluvná pokuta 25 % zo sumy neuhradenej splátky - test prijateľnosti tejto zmluvnej podmienky bol vykonaný práve porovnaním so zákonnými limitmi stanovenými § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktoré určujú prijateľnosť takéhoto plnenia a rovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Súd túto zmluvnú doložku posúdil správne ako prijateľnú a v medziach uvedeného vykonávacieho predpisu. Opätovne poukázal na skutočnosť, že odporca si voči dlžníkovi počas doby splatnosti zmluvy neuplatňuje žiadne iné sankcie, a to ani v podanom protinávru o zaplatenie 1.021,70 eur. Súdom priznaný úrok z omeškania v zmysle § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. odporca požadoval až odo dňa nasledujúceho po splatnosti poslednej splátky, pričom správnosť tohto plnenia nerozporuje ani navrhovateľ.

Ad e/ Neplatnosť zmluvy ako celku pre neprijateľné zmluvné podmienky - navrhovateľ na základe nesprávneho právneho posúdenia považuje odplatu priznanú za poskytnutie spotrebiteľského úveru za absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi a zmluvu neplatnú ako celok pre početné neprijateľné zmluvné podmienky. Pokiaľ dal do pozornosti súdu rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 21. novembra 2012, sp. zn. 18Co/109/2012, opätovne nejde o rovnaký prípad, ako je prejednávaný v tomto konaní.

Podľa odporcu súd prvého stupňa správne právne vyhodnotil skutkový a právny stav vo veci platnosti zmluvy a to tak, že vzhľadom na to, že zmluva neobsahovala množstvo neprijateľných zmluvných podmienok, nebola neplatná ako celok. Súd preto nemal dôvod vyhovieť návrhu navrhovateľa, a tento v súlade so zákonom zamietol.

Mal za to, že výrok súdu prvého stupňa, ktorým súd nepriznal primerané finančné zadostučinenie bol správny. Trval na písomne a ústne podaných vyjadreniach k osobe navrhovateľa ako aj ku skutočnosti, že k ujme na jeho strane konaním odporcu nedošlo. Odporca vystupoval počas trvania zmluvného vzťahu skutočne profesionálne, neuplatňoval si žiadne rastúce neprijateľné sankcie ani neobťažoval navrhovateľa.

Vo veci povolenia splátok vo výške 20 eur mesačne uvádzal, že s týmto absolútne nesúhlasí, a to vzhľadom na výšku dlhu, ako aj preto, že navrhovateľ zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 9601130099, ktorú uzavrel s odporcom, uhradil od 03. 11. 2011 za obdobie dlhšie ako 1,5 roka len sumu 75 eur, pričom ešte dodatočne 12. 03. 2013 uhradil odporcovi sumu vo výške 20 eur, zrejme za účelom predstierania svojej dobrej vôle platiť dlh v neprijateľne nízkych splátkach.

Poukázal na skutočnosť, že odporca sa pred uzavretím zmluvy s navrhovateľom dôkladne zaoberal jeho bonitou, teda dlhodobou schopnosťou splácať úver. Tejto skutočnosti sa podrobne venuje odporca aj vo svojom podaní zo dňa 23. 08. 2012. Tvrdenia navrhovateľa o čistom príjme vo výške 400 eur považoval za nepravdivé.

Na základe poskytnutých údajov navrhovateľom, ktorý nepreukázal výraznú existenčnú zmenu životných podmienok a takmer od samého počiatku odmietal platiť zmluvne dojednaný úver, je teda možné predpokladať, že navrhovateľ je stále schopný platiť svoj dlh a odporca nevidí žiadny dôvod, prečo by navrhovateľ mal splácať úver v mesačnej splátke, ktorá len nepatrne prevyšuje výšku týždennej splátky, na ktorú sa zaviazal v zmluve.

Navrhovateľove tvrdenia, že súd prvého stupňa porušil aj európske právo - smernicu 98/7/ES, resp. smernicu 2008/48 o spotrebiteľských úveroch a rozhodol v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ, ktorá sa k tejto smernici viaže, považoval odporca za nepravdivé a vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia.

Vedľajší účastník na strane navrhovateľa vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že postoj odporcu, ktorý podsúva súdu subjektívne vnímanie dobrých mravov dodávateľa na úkor spotrebiteľa. Do pozornosti súdu dal rozsudky Okresného súdu Levice č. k. 9C/226/2010-9 C/229/2010 a začaté konanie proti SR - porušenie práva EÚ Infringement EK Brusel č. 2012/416.

Žiadal, aby odvolací súd celú vec posúdil pri zohľadnení práva na ochranu spotrebiteľa a interpretoval ustanovenia o neprijateľných zmluvných podmienkach, prihliadol na znenie čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 a 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V preskúmvanej veci bolo zo spisového materiálu preukázané, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 03. 11. 2011 a zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia od odporcu v sume 500 eur.

Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 03. 11. 2011 uzatvoril s odporcom Zmluvu o spotrebiteľskom úvere číslo 9601130099, na základe ktorej mu odporca mal poskytnúť úver v sume 800 eur. Navrhovateľ sa zaviazal vrátiť sumu 1.096,80 eur v 51 splátkach po 16,80 eur a jednej splátke vo výške 240 eur. Navrhovateľ v skutočnosti obdržal pri podpise zmluvy len 560 eur. Odporca si sumu 240 eur ponechal ako preddavok na úhradu zmluvnej pokuty. Navrhovateľ do dňa podania návrhu zaplatil 75 eur, čo spolu s preddavkom na úhradu zmluvnej pokuty 240 eur tvorí 315 eur. Tvrdil, že konaním odporcu pri spisovaní zmluvy o úvere boli porušené jeho práva ako spotrebiteľa. Pre viaceré neprijateľné zmluvné podmienky obsiahnuté v zmluve sa stala zmluva o úvere ako celok neplatnou. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval spôsob výpočtu RPMN, lebo podľa neho odporca do RPMN nezapočítal preddavok na zmluvnú pokutu. Tá by v tomto prípade podľa neho dosiahla hodnotu až 150 %. Tvrdil, že neprijateľné zmluvné podmienky sú obsiahnuté aj v čl. II Zmluvy o úvere a to najmä vyhlásenie navrhovateľa ako dlžníka, že súhlasí so vstupom zamestnancov odporcu - ako veriteľa, alebo ním splnomocnených osôb do svojho obydlija za účelom výberu splátok. Ako neprijateľnú zmluvnú podmienku hodnotil jeho vyhlásenie ako dlžníka, že súhlasí so započítaním splátky v takom pomere ako určí veriteľ. Taktiež ako neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval jeho vyhlásenie ako dlžníka, že súhlasí s postúpením práv zo zmluvy na tretie osoby. Uvádza, že je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj výška zmluvnej pokuty 25 % zo sumy neuhradenej splátky, ktorú je odporca ako veriteľ oprávnený požadovať v prípade omeškania navrhovateľa ako dlžníka, ktorá je obsiahnutá v čl. III bod 3. 5 Zmluvy o úvere. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v čl. III bod 3.6 označil ustanovenie, ktoré mu ako dlžníkovi ukladá, aby uhradil veriteľovi všetky náklady v súvislosti s uplatňovaním pohľadávky voči nemu ako dlžníkovi. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku označil aj dohodu o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací prostriedok poskytnutého úveru uvedenú v čl. III bod 3.13, ktorá nebola individuálne dojednaná, ale bola súčasťou formulárovej zmluvy. Za neprijateľnú označil aj rozhodcovskú doložku upravenú v čl. V bod 5.1 Zmluvy o úvere, ktorá taktiež nebola individuálne dojednaná. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v čl. III bod 3.4 Zmluvy o úvere považoval ustanovenie, ktoré oprávňuje veriteľa požadovať od dlžníka preddavok na úhradu zmluvných pokút až do výšky 30 % celkovej sumy poskytnutého úveru, s tým, že veriteľ je následne oprávnený použiť tento preddavok na úhradu zmluvnej pokuty alebo neuhradenej splatnej splátky úveru .

Finančného zadosťučinenia sa navrhovateľ od odporcu domáhal podľa ust. § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a tvrdil, že zo strany odporcu boli porušené jeho práva ako spotrebiteľa.

Odporca podal protinávrh, v ktorom žiadal súd, aby zaviazal navrhovateľa zaplatiť mu sumu 1.021,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 %, ktorá suma tvorila pôvodnú sumu úveru, ktorú mal navrhovateľ zaplatiť podľa zmluvy o úvere zo dňa 03. 11. 2011 s navýšením o úrok a poplatky, t. j. 1.096,80 eur po odpočítaní sumy 75 eur, ktoré už navrhovateľ odporcovi zaplatil.

Okresný súd po vykonanom dokazovaní výsluchom účastníkov a najmä oboznámením sa s listinnými dokladmi vo veci rozhodol.

Podľa § 53 ods. I Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky v uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného, po preskúmaní napadnutého rozsudku, príslúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho čo uviedol v rámci odvolacieho konania navrhovateľ, dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné a to najmä v tom pokiaľ vytýkal prvostupňovému súdu, že vec nesprávne právne posúdil a na zistený skutkový stav neaplikoval relevantné právne normy na ochranu spotrebiteľa. Zmluvné podmienky, ktoré navrhovateľ v návrhu označil za neprijateľné zmluvné podmienky nevyhodnotil aj v súvislosti čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS Rady a čl. 4 ods.1 tejto smernice. Pre uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude potrebné opätovne podrobne vypočuť účastníkov konania k jednotlivým v žalobnom návrhu označeným zmluvným podmienkam, ktoré navrhovateľ označil za neprijateľné. Bude potrebné, aby okresný súd opätovne vyhodnotil tieto zmluvné podmienky v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami ako aj normami európskeho práva na ochranu spotrebiteľa a opätovne vo veci rozhodol. V nadväznosti na zistenia o neprijateľných zmluvných podmienkach súd vyhodnotí, či neprichádza do úvahy neplatnosť úverovej zmluvy zo dňa 03. 11. 2011 ako celku, ktorá skutočnosť následne bude mať vplyv aj na rozhodovanie o protinávru odporcu. Pokiaľ si navrhovateľ uplatnil aj finančné zadosťučinenie podľa ust. § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa o tomto nároku rozhodne súd v súvislosti so zisteným skutkovým stavom ohľadne neprijateľných zmluvných podmienok.

V novom rozhodnutí súd rozhodne o trovách prvostupňového a odvolacieho konania podľa ust. § 224 ods. 3 O. s. p.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.